

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Prije poslan sa svojim nazivom... svaki redak. Oglasi od 5... dakah stoji 30... za svaki redak... 5... ili u slučaju opetovanja... pogodbe... upravom. Novci se... političarom napuniti... (na... postalo) na administraciju... Sloga... Ime, prezime i naj... bitu. poštu valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrijeme, neka to javi odgovorničku u otvorenu plam, sa kojom se na plaća političarom, ako su izvama napisu: "Reklamacija".

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

"Slogom rasta male stvari, a neizgaja sve pokvari". Mar. Pos.

Izlaz svakog četvrtka na cijenama... Dopisi se vraćaju ako se... Nebljegovni listovi se naprimaju... Predplaću u poljarnom stolj 5... for, sa najavom 2 for. na godinu... Razmator for. 2/1, i za polj... dina. Izvan caravine više političar... Na malo jedan broj 5 novč.

Uredništvo i administracija nalaz... se u Via Farneto br. 14.

Sastanak birača u Dekanijih.

U četvrtak dne 19. t. m. slavilo je prijazno istarsko mjestance Dekani riedku svečanost. Ono se uredilo zelenilom, povjesilo zastave, nabilo mužare, da što svečanije dočeka milogoste iz raznih krajeva Istre. Okolo 10 sati uljezi su u mjesto u dvih kočijah najugledniji gostovi t. j. državni zastupnici gg. dr. Matko Laginja i prof. Vjekoslav Spinčić u pratnji zemaljskih zastupnika Slavoja Jenka, i urednika našega lista M. Mandića, i "Edinosti" g. M. Otića te gosp. dra. Šeboste, liečnika u Podgradu, i novinaruško izvjestitelja. Pred mjestom pridružio im se zem. zastupnik i načelnik u Buzetu g. Fr. Flego. Gruvanje mužara, udaranje glazbe i burni živio-klicij pozdravije ponajprije goste, a čim se približiše slavloluku pred samim mjestom, pozdravi primjerenim govorom občinski savjetnik g. Poidga zastupnika dra. Laginju, koji se je na pozdravu najprijaznije zahvalio. U ime odbora, koj je sastanak urekao, pozdravio je istoga zastupnika veleč. g. Josip Kompare, župnik i dekan iz Opa, komu se je g. zastupnik također srdačno na pozdravu i sjajnom dočeku zahvalio. Uz udaranje vesele koračnice u uz tutanj mužara, to burno klicanje krenula je dugačka povorka sa zastupnici na čelu u svečano okićene Dekane. Pred goštinom g. Grižona, gdje bijaše sastanak urečen, vijale se zastave i sa slavloluka pozdravljeni bijahu gostovi napisom: "Dobro došli!"

Prostrana dvorana napunila se odmah birači, medju kojima iztialo se osobito rodoljubno naše svećenstvo i učiteljstvo skoro iz svih mjesta koparskoga kotara. Občinska zastupstva iz Doline, Pomjana i Dekanijh bijahu taj u podpunom skoro broju. Od političke oblasti prisutan bijaše komesar g. Rebeck, a vidjeli smo u mjestu i dva oružnika.

Sakupljena u dvorani birače i gostove pozdravi predsjednik odbora veleč. g. Kompare sliedećim nagovorom:

Poštovani birači! U ime odbora za današnji sastanak pozdravljam vas iz dubine svoga srca. Vaše mnogo-brojno sudjelovanje iz svih stranah našega prostranoga kotara svjedoči mi, da ste si sviestni, od koliko da su važnosti sastanci birača i njihovih zastupnika. Na takovih sastancih čuju birači iz ustiju svoga zastupnika, što je on sve u zastupstvu, bilo zemaljskom ili državnom, govorio, preporučio i predložio, koliko se je trudio i mučio, i napokon koliko je morao više puta pretrpiti za našu korist.

Zastupnikom pruža se pako prigoda, da doznaju izravno od birača za njihove pritužbe, — razna predloge za popješenje duševnoga i tjelesnoga napredka. — Izborni sastanci jesu dakle izvrsnom školom, u kojoj se birači i zastupnici međusobno podučavaju o postojećih okolnostih, školom, u kojoj se razpoznaje značaje.

Poštovani birači! Današnji sastanak jest prvi ove vrsti u zapadnoj Istri. Biti će skoro 30 godina, odkako imademo ovakve zastupnike na najvišem mjestu, ali koji nisu za 30 godina nikada stupili pred većinu naroda t. j. medju naše birače. Nikada nam nisu kazali, jesu li štogod za nas učinili i da li su se brinuli za potrebe naših strana, koje su zastupali. Nikada nisu izpoviedili, da li su u obće štogod učinili! Nikada nisu došli popitati nas, da li nas štogod boli ili peče i kako bi se dalo zlu doskočiti. U obće računau ne položise nam nikada, a o tih računih govori narod, da nisu čisti!

Naš narod, naši birači, mi svi zajedno uvidili smo, da se tako ne može dalje. Biralni smo u nepoznatih mukah, u težkih okolnostih, nu napokon hvala Bogu i našoj uztrajnosti, izabramo si muža iz svoje sredine, koji zastupa u istinu nas i naše koristi. Danas pohitiste u ovo prijazno, gostoljubivo i narodno selo, da čujete na vlastite uši točan i savjestan račun većega zastupnika. Pozdravljeni budete sviestni birači iz dna srca!

Zaista vam govorim iz srca, poštovani birači, ako pozdravam u ime vaše našega zastupnika dra. Laginju, koji se je našemu pozivu odmah odazvao, došavši medju nas, da nas savjestno i točno izvijesti o svomu neumornom radu u držav. zastupstvu.

Da si nam zdravo zastupništvo! Ti, koji si prvi odkrio, kao naš zastupnik, naše jade i boli na najvišem mjestu; da si nam zdravo Ti, koji se neustrajivo boriš za naša prava. Pozdravljen budi, jer ne imaš drugo nu srce nego poboljšanje naših odnošaja i konačno blagostanje našega tužnoga naroda. Pozdravljen budi Ti, koji žrtvuješ sve za nas i nam na korist! Eto Ti! mnogo ih imade ovdje, koji ne vidješe jošte Tvoje lice, kojim nije poznat Tvoj glas, onaj glas, koji je već toliko puta čvrsto odjekivao u velikoj dvorani državnoga sabora u Beču — nam na korist —, onaj glas, koji je svimi silami zahtijevao ravnopravnost naroda — poboljšanje gospodarskog stanja i prepotrebniškola. Da si nam dakle zdravo u ime svih birača!

Ugodna mi je dužnost, da vam ujedno predstavim vladinoga zastupnika u osobi c. kr. političkog komesara g. Frana Rebeck kojega uvjeravam, da čemo vedro i zakonitno započeti i obdržavati današnji sastanak, ter uzornim redom pripomoći dobroj stvari.

Sada pako pozivljam uljudno velenjenoga zastupnika gosp. dra. M. Laginju, da izvoli birače izvijestiti o svojem djelovanju.

Odazvav se g. zastupnik tomu pozivu, progovori koliko sliedi:

"Slavna gospodo! Poštovani birači! Događja bilo! O važnosti današnjega sastanka progovorio je g. predsjednik tako obširno, da bi bila svaka beseda od moje strane u tom pitanju suvišna. Pozvao vas u tom pitanju suvišna. Pozvao vas, da je pako iz svijih strana ovoga kotara, da čujete što i kako sam je radio na vašu korist.

Ministarstvo je žalibože tako visoko, da narod ne može ostati s njim u svakidašnjem savezu, da mu se prituži za svoje jade i nevolje, ter da mu izrede svoje želje. Radi toga bira si narod svoje zastupnike, od kojih pako sahrva također račun, jer im je izručio moralnu prokuru ili punomoć. Moja dužnost jest dakle, da vam položim također račun. Pri tom pako moram se ograničiti samo na najvažnije rasprave u državnom saboru, da mi se nebi možda predbacilo, da dengubimo u neki možda predbacilo, da dengubimo u državnom saboru. Vi ste meni izručili punomoć, pak ovo me pred vami, da sudite o mojem djelovanju, da li bijaše dobro, i nije li možda boljim moglo biti obzirom na današnje okolnosti, to sudite vi sami, gospodo birači i bratje!

Bilo mi je 18 godine, kad sam svršio letinrke škole. Moja majka željela je iz srca, da postane svećenikom. Posavjetovala se je radi moje budućnosti često sa pokojnim sada župnikom g. Princem. On joj je sa svo njesno primjetbe odgovorio: "Ti ga nešes priistiti, ono će biti i tomu zvanju valja se također pokoriti".

Danas pako, dođim vidim pred sobom toliko častnih svećenika, koji su ovamo dohrlili, da priustvaju ovom sastanku, osvjedočen sam, da je imao pravo pokojni Princ i da je dobro pogodio. Jer što sam učinio mogao, to sam učinio, akoprem posve u različitoj struci, nego li ju je željela moja majka. Ispitujem svoju savjest, da li sam u istinu služio svomu narodu, a o tomu želim baš danas da govorim.

U državnom saboru imade 353 zastupnika; naša Istra šalje samo dva na našoj narodnoj od kojih stoji samo dva na našoj narodnoj strani. Ostala dva jesu u protivnoj strani. Uzmete li to u obzir, tada čete uvaziti, da ona dva ne mogu svega učiniti, osobito ako svi ostali ne idu sa njimi. Ono pako, što vriedi za našu pokrajinu, to valja također i za drugo pokrajine; što se dočinja u našoj pokrajini, to biva i u drugih.

No zašto je to? Radi toga, jer je državni sabor osnovan na krivom temelju, jer je onaj stališ, koji bi morao biti zastupan najobilnije, zastupan baš najlošije, stapan najobilnije i kmetki stališ, a to je seljački ili kmetki stališ (Usklici: To je žalosno!) a kapital i veliki posjed jesu dobro zastupani te izključivo privilegovani. Na temelju sadašnjeg stanja u carevinskom vieću imao bi se preusnovati izborni red. Po mojem osvjedočenju u Austriji neče biti nikada napredka, dok ne budu imali izborno pravo svi oni, koji plaćaju porez, pa bio taj porez samo od krvi. Potrebu promjene uvidila je također vlada, t. j. da oni, koji plaćaju porez, imadu također izborno pravo. Da je što dočakv pred više godina, rekao: "dajte još kakvim trim milijunom državljana izborno pravo", odgovorili bi: "to je revolucionarnao!" Danas pako uvidila je već sama vlada potrebu toga, jer znae, da u sili ne može računati sa samim grođi i baronići, već da mora računati i sa narodom!

I to nam je dokaz, da do se ipak nešto postignuto od vlade, od ministarstva. Uvjeren sam, da će također Istra dočakvati bolje dane t. j. poštivanje našega naroda i jezika. Ako se i ne opata to obdenito, ipak se vidi neki početak.

To vriedi također i za gospodarsvana pitanja, premda smo jošte daleko od onoga, što vlada obnaše. Istina je, da smo mi u razmjernu sa drugim narodi, našon narod, ali ipak mora da sahrvati mnogo habsburška kuća upravo vliernim Slovincem i Hrvatom na obalah Adrije. Vlada je dakle dužna, da sve poduzme za napredak i razvoj toga naroda.

Prelazod sada na raspravu u državnom saboru i na svoj rad, valja mi, da navedem činjenica.

Kod rasprava o proračunu (kad ne sahtijeva vlada od zastupnika, da joj odobre

ono, što kani potrošiti za državne potrebe u budućoj godini) progovorio sam opetovano, uzav u obzir varda osobite odnošaje u Istri.

Pravi zastupnik u državnom saboru ne ima poznati ikoga, nit se obazirati na šta drugo, nego li na ono, što on uporna ili vidi potrebitim i koristnim za njegove birače. Pravi zastupnik treba, da pasi na to, gdje se događja komu krivica, te istu odkriti i odatraniti.

Pripodabljao sam medju ostalim stvarke toga proračuna, tituče su Primorja u obće, sa računoi, knjižicami i bilješkami, što nam ih je pružila sama vlada, to sam se uvjerio, da nije istina, da smo mi pa si v n i, t. j. da vlada izdaje za nas više nego li utjera od nas. Dakako da vriedi i taj ona, da vlada daje radje bogatašem, grođem i baronum, nego li nam. Ona računau kud nas samo ono, što joj plaćamo u izravnih porezih, kano da nas ne tlače istotako i neizravni porezi. Ona kaže, da izdaje toliko i toliko milijuna za gradnje u Trstu, nu ona i vude milijune, a od onoga, što potroši u Trstu, od male je koristi sa nas. Osim izravnog poreza plaćamo mi državi, pokrajini, občinam i drugi poroz, takozvani neizravni poroz, namete ih. Država dobiva od ono 600 f. milijuna porosa, skoro polovicu od neizravnih porosa. Taj poroz tlači ponajviše seljaka i delavca; taj poroz plaća se danonice na kavu, cukar, petrolej, odielo itd. Bogataše ne tlači taj poroz ni iz daleka kao seljaka i delavca. Koliko li potroše primjerice seljaci i radnici petroleja više nego li ono malo bogataša. Prvih tisuade na milijune, dođim su drugi riedki. Prvi nose u tom pogledu mnogo veći teret, nego li drugi — t. j. bogataši. (Tako je!)

(Dalje sliedi.)

Vladina zakonska osnova o promjeni izbornoga reda.

Javili smo već u sadnjem broju, kako je ministar predsjednik grof Taaffe presentio svoje prijatelje i protivnike svojom osnovom o promjeni izbornoga reda, koji je predložio carevinskom vieću u kojoj sjednici sadašnjeg zasjedanja. Te promjene sadašnjeg izbornog reda sa carevinsko vieće glas:

Čl. I. Iza §. 9. izbornog reda od 2. aprila 1873. za carevinsko vieće, uvrtaju se sliedeće ustanove kao §. 9. a), §. 9. b), §. 9. c) i §. 9. d).

§. 9. a) Uz one osobe, kojim po ustavnih §. 9. izbornog reda sa carevinsko vieće glasom zakona od 4. oktobra 1892. pripada izborno pravo, pripada ono u kurijih gradova i seoskih občinah i otm državljanom, koji su ispunili obće uvjeto za izborno pravo:

1. bili u ratu, te su ovlaštani na nošenje ratne kolejne ili imadu certifikat sa isluženje poddastnike po zahtjovu zakona od 19. aprila 1873., ili

2. koji mogu da dokažu potrebitu naobrazbu (§. 9. b) te pravodobno ispunjenu stvarnu dužnost (§. 9. c), iznos iznimke, koje ovi paragrafi nabrajaju.

Po tom paragrafu na izbornu pravo ovlaštani, uživaju ga u onoj obćini, u kojoj prebivaju.

§. 9. b) Potrebitu naobrazbu dokazuje onaj, koji se može izkazati o tome, da umije čitati i pisati u jednom zemaljskom jeziku, koji je običajan u krunovinah i zemljah sastupanih u car. vieću.

Ovaj se dokaz pruža i od osoba, koje su svršile pučku školu, dobili odpušnicu od javne pučke škole ili od privatne škole pravom javnošću, te dobile u čitanju i pisanju rad "dovoljno".

Gradjanska škola i svo više škole nadležnija taj dokaz.

Tko nebi mogao takova dokaza pružiti, pruža ga time, da pred povjeren-

stvom pravilno napisu molbenicu za uvrštenje u izbornu listinu.

Ovo povjerenstvo, u kojem je načelnik obdine, gdje molitelj stanuje, ravnanjuci učitelj pučke škole i jedan plaćani obdinar izdaje molitelju svjedodžbu, da se je uvjerilo o njegovih sposobnostih u štatanju i pisanju. Ova svjedodžba vrijedi kao dokaz za naobrazbu i kod sljedećih izbora.

Oslobodjeni su od toga, da dokažu svoju naobrazbu, oni, koji su morali položiti školu prije nego li je stupio u kriptost zakon od 14. maja 1869.

§. 9. c) Dokaz o pravodobno i pravilno izpunjenoj dužnosti pruža se svjedodžbom vojne oblasti, odnosno političke oblasti. No trebaju tog dokaza, koji su još prije 5. decembra g. 1868. stupili u nastavnu dobu.

§. 9. d) Ostalim u §. 9. a) br. 2. spomenutim uvjetom zadovoljuju onaj, koji je prije raspisana izbora barem šest mjeseci u izbornom kotaru nastanjeno, te ili:

a) ako i ne posjeduje već izbornog prava po §. 9. plaća drž. izdavni porez, ili b) ako radničkom ili služničkom knjigom ili imini autentičnim spisi dokaže, da se stalno bavi jednim poslom.

§. 11. Dozadnji §§. 10., 27. i 42. izbornoga reda za carevinsko vieće ukidaju se, te imaju u buduće da glase:

§. 19. Izbori su u carevinsko vieće u svih zemljah, sastupanih u njemu, sve muško osobe, koje posjeduju austrijsko državljanstvo barem od tri godine, koje su navršile 30, te u jednoj od tih zemljah uživaju izbornu pravo ili su izborivo u zemaljski sabor.

§. 27. Čim bude izborna listina veleposjeda (najviših porezovnikah) i gradova nakon obavljene reklamacijah ispravljena, imaju se izbornikom veleposjeda po zemaljskom glavaru, a izbornikom u gradovih od glave neposredne političke oblasti, izdati za izbor zastupnika potrebite iskaznice (legitimacije). Ove iskaznice providjene su tekucim brojem odnosno izborne listine, mjestom, danom i satom početka i konca izbora, a glode veleposjednikah, i imenom te obitavalištam izbornika.

Ako je u izbornoj grupi gradova koje nije dodijeljeno biralištu u drugom političkom kotaru, to se imaju izborna listina pripisati glavaru pretpostavljene političke oblasti birališta, koji izdaje i iskaznice.

U gradovih s posebnim statutom može se povjeriti izdavanje iskaznicah i načelnikom.

Članovom veleposjeda, koji uživaju pravo glasa, a stanuju u zemlji, imaju se iskaznice pripisati; oni, koji stanuju u inozemstvu, imaju se u službenih novinah pozvati, da dignu svoje iskaznice.

Izbornikom u gradovih imaju se iskaznice u kuću dostaviti i dostavljanje može se povjeriti načelnikom.

Istodobno imaju se izbornici običajnim načinom pozvati, da sami dignu svoje iskaznice, ako ih nebi bili ma u kojeg razloga barem 24 sata prije izbora primili.

§. 42. Neposredno pred samim glasovanjem imaju se izbornu povjerenstvo o tom uvjeriti, da je izborna žara, u koju se kupe glasovnice, prazna.

Glasovanje započima timo, da članovi povjerenstva predaju svoja glasovnice. Za tim predaju glasovnice izbornici.

Predsjednik izbornog povjerenstva prima od svakog izbornika glasovnicu, koju je izbornik sam složio, među sam svaku glasovnicu napise u žaru i bdiže nad tim, da nebude u mjesto jedne predao više glasovnicah.

Svaki izbornik imaju da kod predaje glasovnice pokaže i svoju iskaznicu.

§. 52. Izbornog reda za carevinsko vieće imaju se uvrstiti sljedeća ustanova kod §. 52. a):

§. 52. a) U gradovih, koji su podijeljeni u gradske izborne kotare, može politička oblast odrediti više izbornih kotara i izborne alfabetskim redom razdijeliti među te lokale.

U izbornu listinu imaju se za svaki takav izborni lokal imenovati posebno izbornu povjerenstvo.

§. IV. Ovaj zakon stupa u kriptost, čim budu raspisani prvi obični izbori za carevinsko vieće.

§. V. Izvršba ovog zakona povjerava se ministru unutarnjih posalah.

boji, da će biti zabačen njezin predlog o promjeni izbornoga reda i da neće višće odobriti uvedenoga iznimnoga stanja u Pragu. Za ovo posljednje reč bi, da će dobiti većinu, a predlog o promjeni izbornoga reda, biti će po svoj prilici zabačen. U sjednici od petka bijuše izručeno posebnomu odboru vladino izvješće o iznimnom stanju. U istoj sjednici prihvaćeno bijaše predlog, da se pomogne nekojim siromašnim predielom Češko bezkamatnim zajmom. U sjednici od ponedjeljka izjavio se ministar predsjednik Taaffe o vladinoj osnovi glede promjene izbornoga reda. Rečao je među ostalim, da su vladu na taj korak prisilili obćeniti obziri napram državi.

Osim toga očekivala je vlada predloga za promjenu izbornoga reda od strane zastupnika. Vlada ne dira svojom osnovom u ničije pravo, niti je ista bilo proti kojoj strani naparena. Proširenje izbornoga prava osniva se na ustavu, a izbornu pravo, da treba priznati onim, koji izvršuju državljansku dužnosti.

Zastupnici Pernerstorfer i Slavik govorili su za obćenito izbornu pravo.

Vodja ljevica dr. Plener izjavio se proti osnovi, jer da je ista naparena proti Niemcem i proti građanstvu. Tom osnovom, da kani vlada zabašuriti svoj neuspjeh u Češkoj. Zast. Büchnerer kazao je, da neće vlada doseći svoja nakana t. j. u kut porinuti pomoću nižih slojeva narodnostno pitanje.

Vodja Poljaka zastupnik Javorski jest također proti osnovi, koja ide za tim, da uništi zemaljsku autonomiju. Pošto bijaše razprava prekinuta, stavi zastupnik Pernerstorfer predlog, da budu odborove sjednice, u kojih će se razpravljati vladino izvješće o iznimnom stanju u Pragu, javne, te je većina proti volji vlade taj predlog prihvatila.

Zatim se nastavilo razpravu o promjeni izbornoga reda.

Zastupnik Lienbacher predložio je, da se poveća broj zastupnika za 30. Na koncu stavio je zastupnik grof A. Coronini na vladu interpelaciju u poslu slovenskih škola u Gorici.

U sjednici od utorka govorio je zastupnik Kronawetter za vladinu osnovu o promjeni izbornoga reda. U istoj sjednici izjavio se grof Hohewart odlučno proti osnovi, te da će njemački konservativci proti njoj složno sa liberalci glasovati.

Francezka. Jučer su zaključene u Parizu sjajno svečanosti na čast ruskih pomorskih vojnika, koje su Francezi odlikovali srdačnim ovačijami i bogatim darovi. Nepriistrane novine čitave Europe sude obćenito, da je savez među Rusijom i Francezkom najbolje jamstvo za europski mir.

Italija. U Rimu umro je ovih dana englezki poslanik lord Vivian, komu su priradili sjajan pogreb. U ratnu talijansku luku Spezia stigla je ovih dana englezka vojna eskadra, koju su također svečano dočekali.

Njemačka. Jučer je stiglo u Berlin austrijski nadvojvoda Albrecht, koga su tamo dočekali i ni počastmi, koje se izkazuju jedine okrunjenim glavam. O tom putovanju nadvojvode glasa se, da će imati i političko znamenovanje.

Jesen došla...

Jesen došla... lišće palo
Uvenulo čarno crveće —
Lastavica, mala ptica
Na jug ljeta!
Leta leta toplom jugu,
Da se kripi novim žarom
Gđjeno plamti plamno sunce
Nad Saharom!

Ej donesi, lako, s juga,
Kad te sudba amo vrati,
Malo žara, da se zgriju
Svi Hrvati!

Ko saharaki gordi samun,
Da se digu us avu snagu,
Pa da grumno kliknu jednom
Tudjem vrata:

— Dopuzavol, natrag amo,
Što otstao ornom robu,
Mi želimo biti s vami,
I u grubu!

R. Katalinić-Jerotov.

Franjina i Jurina

Fr. Juro, je bila pred malo dan pul tebe
Ona duga i suha svetica?
Jur. Ja san cul, da je hodila po kudah
voti iskat za Kolovozida, pak da je govorila neka nijedan no votu za Hrvati,
zao da ne poznaju ni Boga ni Marije.
Jur. Vis malo, bi se vrag šmutil i zensku!
A ca osniva, da je njih "k a p o" rekla,
da kada kokosa kropu al ovek uvré,
daj' to svejeno, i da no gró nego jedan put na leto va creakav.
Fr. Ne samo to, ma kolovozidov "a j u t a n t e d i e o m p o" je rekla,
da bi za pol cigara tri dusi prodal.
Jur. Bog joj grehi prosti! Pak za takovi ljudi
gro oko po kudah votu iskat? Joe ima kuraja govorit, da Hrvati nepoznaju Boga!
Fr. Ala bas pravo des!

Različite vesti.

Za družbu sv. Cirila i Metoda u Istri primio je blagajnik družbe sljedeća izoost: Veleđ. g. L. Makso Mačić, župnik u Kostreni Sv. Lucija poslao je 10 for., sabranih u župnom stanu prigodom imendana itetoga g. župnika. — G. dr. Juraj Vrbančić, gradski tajnik u Zagrebu poslao for. 11-50 sabranih na prijateljskom sastanku povodom proslave doktorata gosp. profesora Sandora Szengyöryja. — Veleđ. g. pop Ante Volarić iz Rieke poslao for. 10, skupljenih prigodom krštenja u kući g. Lovre Branelića. — Gosp. Julijo Miran iz Lovrana poslao for. 5, sabranih prigodom konferencije učiteljah u "Zorin-domu" u Opatici kod učitelji i učiteljicami.

Upravi "Hrvatsku" priposlao je gosp. Ivan Mitetić, kapelan u Topolovcu 2 for. 80 nrv., sabrano kod kuma Slukića u malenom društvanou.

Gosp. Biskar Katalinić Jerotov primio je za istu družbu po 1 for. od g. F. V. i jednu Zedranke. — Gosp. P. Karabajić izručio mi 5 for., da se odoši miloj upomeni Ede pl. Tomaja.

Uprava "Crveno Hrvatsku" u Dubrovniku primila je 1 krunu od g. Hrvatojuba iz Bjelovine.

Uprava "Edinosti" u Tratu primila je iz Pazina for. 1-41, sabrano u gostioni g. Jakova Gržetića dne 16. t. mj.

Uprava "Nar. Lieta" primila je od častnog gospodina Jakova Dulčića 5 for. 27 nrv., skupljenih u veselom društvu u Spjeljtu, u kavani "al Porto". Ista uprava primila je od častnog g. Jurja Paškićevića-Čikara iz Šibenika 20 kruna. Evo imena darovatelja i to po 2 kr.: Juraj Paškićević-Čikara, dr. Zlatovrat i Baro Duspot; po 1 kr.: Mate Živković, Antun Bumber, Franjo Kloruz, Mato Zorid Antin, Bilonić O. Ante, Juraj Žarkov, Ivan Dellefate, Dinko Širovica, Antun Kollenz, Petar Opara, Benjamin Pačić, Anto Bušanko, Mate Baranović, Balid Marijan, Josip Šćepančić, Paško Sada, Franjo Hrvat, Ante Jajac, Marijan Lukvić Slavij, Ivan Rude, Anto O. Skračić, Ciril M. Rosić, Stjepan Kristić, Zivill darovatelj!

Upravi "Obsara" pripisalo sljedeći prinosi: Svećenici kotara požuckoga uplatilo svoj dar u iznosu od 5 for. 30 nrv.

— Gosp. dr. Dobroslav Brlić iz Broda na Savi šalje 5 for. 10 nrv., sabranih prigodom proslave imendana brodskega kateketa Rogovića. — Gosp. Božo Mihovilić iz Vratnika šalje 1 for. 50 nrv. — Veleđ. gosp. A. Hercolić, župnik u Sv. Križu Zastarje, šalje 17 kruna, sabranih pri združevio domovini i biskupu u Stroomayeru među svećenici kotara krapinskoga, skupljenimi na koroni kod veleđ. gosp. Lj. Sartorijsa, podjašprita i župnika krapinskoga.

Veleđ. g. Mihovil Šgombić, župnik u Pazarištu priposlao nam je for. 5-72 skupljeno na Teresino u Bužinu u kući vrlig hrvatskog rodoljuba g. Franje Belavica, tamošnjeg župnika. — Gosp. Vinko Zidarić učitelj u sv. Petru u šumi priposlao nam je 2 for. i to 1 for. kao dar a 1 for. za izvijenu okladu sa g. F. M. Živili darovatelj!

Čestiti hrvatski rodoljub g. Edvard Milovelić iz Stona (u Dalmaciji) poslao je uradničtvu "Kat. Dalmacije" 10 kruna.

U veselom društvu skupljeno bijaše na predlog g. M. Kržeta, trgovca u Tratu, u gostioni Antuna Zagara u Prezidu 5 for., a darovali su po 1 for. gg.: Martin Krže, Anton Zagar ml., Petar Majdić, Mate Muhvić i Dragutin Zagar. Živili! Martin Ribarić iz Vodica, stanujući u Tratu, podario družbi 4 kruna. Živio!

Vjenčali se. Dne 28. t. m. vjenčao se g. Radoslav Mankoč, carinaraki oficijalni član rodoljubne obitelji Mankočovo u Tratu, sa dražestnom gđjom Ljudmilom Forostarovom, kćerkom poznatoga slovenskoga skladatelja g. A. Forostara iz Ljubljano. Naše iskrene čestitke sretnomu paru!

Novi odbor "Slov. poveskoga društva" u Tratu. Na glavnoj skupštini u nedjelju bijaše izabrani sljedeći članovi u odbor našega pjevackoga društva: Predsjednik gosp. M. k o o t i d; podpredsjednik drnd. Josip Abram, tajnik Jakob Štoka i blagajnik Jul. Mikota. Odbornici gg.: dr. Karol Glavar, Mirušlav Pretner, Alojzij Petrovičić, Ivan Vovk, Ivan Umek i Mirušlav Lončar. — Zamjenici gg.: Jakob Poličan, Gragorič i Vrd. — Rovizori gg.: G. Bartol, Paternost i Švara.

G. kr. namjestnik u Istri. Iz talijanskih liberalnih novinah doznajemo, da je njegov prouz. g. namjestnik vitez Rinaldini bio u Umagu, Cittanovi, Višnadi, Višnjaju itd. vrlo svečano dočekan. Talijanski prvaci liče da se natjeđu, kako će izkazati g. o. kr. namjestniku ljubav i odučnost. U Sv. Nedilji posjetio je gosp. namjestnik školu "Lege", u kojoj se odnaredjuje hrvatska djeca. U Motovunu priradio je načelnik Tomasi g. namjestniku na čast sjajnu gostibu, a gradska glaba dala je koncert na razviješljenom trgu. Gospodina namjestnika prati po kotaru e. kr. namjestnički sarjznik gosp. vitez Eluecheg.

Iz Pazina pišu "Edinosti" dne 21. t. m. koliko stidi: U gostioni g. Jakova Gržetića skupilo se dne 16. t. m. u veselom društvu Slovenaca i Hrvata za družbu sv. Cirila i Metoda u Istri 1 for. 41 nrv. Tu svoticu šaljem Vam molbom, da ju objavite u "Edinosti" te izručite u pravo ruku.

Ujudo pozivljemo onoga gospodina, kojemu se je dne 2. t. m. izručilo u istoj gostioni u istu svrhu malenu svoticu, da ju odposalje na pravo mjesto i objavi u prvom budućem broju "Naše Sloge". Kad već spomenomom gostionu g. Gržetića dovolite nam, da istu sl. občinu što topilje preporučimo. G. Gržetić je pošten i znašajan rodoljub, kojega žalimo radi nesreće, što ga je snala dne 16. t. m. On se u uzime vraćao iz sela Gradino pod vođar na konju knđi, kamo bijaše poslao radi vinskog trgovine. Isonada napuo ga je netko otraga na polovici puta Gradina-Orovlje. Lopov ga je udario najbržu nožom otraga u jedno rame.

Nadamo se, da će naše marljivo oružništvo u kratko doći u trag razbojnikoj rucl. — "Narodnjak."

Nemjemački jezici u carevinskom vieću. U sjednici od 10. oktobra 1899. govorio je među ostalimi dr. V a s a t y č u š k i, a dr. Š m a n e k dao je u ime svoje i u ime dvojice drugova — također česki — izjavu o pravnoj ogradi českih zastupnika. Na tomolju jasno ustanovo poslovna redaimadu stonogrišćki zapisnici održavati raspravu pupduno onako, kakova bijaše.

Pošto je zapisnik sjednice od 10. oktobra 1899. bio tako sastavljen, da se na nekih mjestih samo reklo, da dr. Vašaty ili dr. Šmanek govore česki, beznavoda što govore, ustao se je u sljedećoj sjednici dne 18. oktobra zastupnik dr. Engel u ime Mladobeha, te upitao predsjednika: zašto se nije u navedenih sljedećih držalo jašnih ustanova poslovnoga reda?

Pogled po svijetu.

U Tratu, dne 25. oktobra 1899.
Austro-Ugarska. Zadnjih dana govorilo se mnogo, da će biti razpušćeno carevinsko vieće počto se vladu

seljaci nisu htjeli niti blišu. A govori se po Jelšanah, da je sada štitar u Rupi ostao, pak da će ga naslediti gospodin Rothmayer.

U Jelšanah rasjedali su orkvu. U školi ispitivalo se diecu u izučenoj pripravi goep. učitelju Makaroviću. Dieca podravila su goep. namjestnika sa: „Hvaljen Isus!“ U supnom dvoru saustaviše se nekoliko časaka.

Ovaj posjet jako je uplivač na Jelšano. Oditovala se je odlučna volja naroda, da je dosta već namjštine u našoj obdini, a goep. Pipp noka su pokloni volji naroda, te neka uzme za tajnika čovjeka, koji posna u govoru i pisanu temeljito slovenaki jezik. (O namjestnikovom boravku u Materiji, budući put. Op. uređ.)

Krčmarom i trgovcima za vinom preporučamo i listos osobito okolicu Poreča. Tamo imaju naši seljaci dosta dobra vina, koji orna toli biala. U Žbandajih n. pr. imaju tamonjži naši seljaci do 1800 hektolitara vrlo dobra vina, a tako ga imaju i druga sela one obdine. Tko bi dakle od naših krčmaru ili trgovaca želio kupiti dobra vina u Žbandajih, neka se obrati na tamonjže posjednike i rodoljube, na Sirauna Haduna-Radoša ili na Lovru u Kredoča. Ova dvojica li će našim trgovcima i krčmarom za u ostala sela obdine Poreča u tom poslu na ruku.

Istarska vinarska zadruga u Puli moli ovim putem naše rodoljube, osobito č. gg. svećenike i učitelje, da bi njoj izvolili javiti iz pojedinih mjesta imena naših seljaka, koji između vina na rasprodaju, te vrat, oicnu i količino vina, da bi pak one u slučaju, da njoj pomanjka koja vrat vina, mogla posredovati između trgovaca i seljaka, te da ovim pripomoću prodati vino uz pristojnu oicnu.

Pomoć Hrvatima u Istri! Pod tim naslovom piše u Virju izlasci „Podravac“ u broju 8. koliko sledi:

U Istri stanuje veliki broj Hrvata i braćo nam Slovenaca, a uz nje Talijana, koji su u većini javnih mjesta i ureda vlastodržci. Kršni naši hrvatski sunarodnici čete vrlo se marljivo ali jednako i siromašni narod. Kao svi Hrvati u drugih hrvatskih seljajah, tako su i Istrani vjerni i odani svomu kralju, koji im je ustavom osigurao razvoj narodnoga jezika.

Nu Talijani, hoteli da je Istra njihova a ne naša, (i koji se, uzgredice rečeno, ne odlikuju svi poznatom hrvatskom lojalnosti) uzastojše, da ustrojivaj, družtvo za potalijanje hrvatske djece, u sruu nae ugule u školah, koje avojim netrojenim družtvom kane osnivati u čisto hrvatskim mjestima, da nam djecu već u oviestu mladosti odrođa od svoga hrvatskoga rođa.

Domoljubi hrvatski u Istri nisu mogli toga podnositi, već si, da očuvaju svoju narodnost od talijanske poplave, ustrojivaj nedavno u Puli družbu sv. Cirila i Metoda, kojoj je družbi, uz stalno godišnje članstvo i milodare, svrha, uslužati narod od tudnjina, podizaju po Istri hrvatske narodne škole.

Družtvo imade utemeljitelja, koji plaća jednom za svagda 100 for.; redovnih godišnjih članova sa godinjm primovom od jedne forinte, a gdje imade Hrvata, sakupljaju se dobrovoljni primosi, da družtvo svoju svrhu postići usmogne.

Patriotična je naša dužnost — bez raslike stranaka, jer tu strančarstvu neima mjesta — da ovakovomu družtvu naklonimo svu našu moguću pomoć, da svoju braću jednokrvnu očuvamo sebi a obranimo od tudnjštine. Danonice nam se doduše namiču kojekakve dužnosti, ekopčano sa novčanima izdati, ali dajmo tamo, gdje je veća nužda i potreba.

Uplatio se s toga, koji nas samo može, u članove družbe sv. Cirila i Metoda, sakupljamo dobrovoljne primove. Njima ćemo mnogo i mnogo diete privesti svojoj hr-

vatskoj majci, a plaća neka nam je u čast! hrvatsko svietil!

Ispravak. U predsjednem broju u „Zahvali“ gg. Kinkelo V. i J. iz Rakovca podbrala se tikaraka rogriška, koja ovim ispravljamo, da je naša „Slavija“ vatrogasom u Rakovu for. 15 darovala, nipoito for. 12 kako je pogriješno šikano.

Književnost.

Uredništvo primilo je zahvalnoću sledeće knjige: „Slavenska knjižnica“, koja izdaje A. Gabrček u Gorici: „Batmir“, povest iz česke zgodovine. Spisal Jan Vavra, poslovenil Petrovič. Snopiš 1. Cona 12 kr.

Listnica uredništva.

Gosp. J. G. Odpoštali smo primljeno na pravo mjesto. Sredan odzdrav! — Gosp. R. A. Nemotemo tiskati „Fr. i Jur.“, ako nam nekašto proći komu i našto je naporen. Primili smo f. 1.50; običajno oicno. Zdravo! — Gosp. J. K. u M. Javito nam jako sreću. Živili! — Gosp. F. Š. u K. Liv: Vam šaljemo od 1. k. m. Potajljno li sam štogod vaša li zamisla, priobiti čemo rado. Da ste nam zdravo! — Gosp. I. P. Prijatelj; hvala Vam; živili! — Prijateljku N. N. u L. Onaj mladi gospodin nezalazi u naš kolo odposle je ovdje. Kao djak dolazio je, kad bi došao amo, i u naše uredništvo, ali odpošte je „o kr.“, neima o njemu traga ni glasa. Njegov dragovi u službi kažu nam, da je za Hrvate listre posve izgubljen, da se strani svoja hrvatskoga imena, koje da nastoji obruniti. Narodnost naša devota za je biva. Osnabile nam ga kao kru u oboroje naših seljaka, a nam da nena jošte, bili k Šrabi ili medju Čovote. Nama Jim bude! Prijateljski odzdrav!

Listnica uprave.

Gosp. S. I. u V. Primili smo ukupno for. 4.50, t. j. for. 4 na g. 1892. i 1893., a nrv. 60 na račun oglasa, koji imase kako Vam pišamo, jer nebijahu priobčeni najmanjim slov, kako stoji u cilenku na čelu liste.

C. kr. priv. tvornica harmonijua **E. F. Čapaka u Polički (Česka)** preporuča svoje najvišim odlikovanj. potaklene **harmoniume**, koji su čvrstog, veoma ugodno; i orguljam sličnog glasa sa **jamstvom od 5 god.** — Podružicu ove tvornice ima gospodin **Josip Kaustak**, skladišće salon-glasovira u **Zagrebu**. 6-1

Ernest Šverljuga
brat
ulica Stadion br. 1, Trst,
preporuča se. 20-14
p. n. slavenskomu običinstvu Trsta, okolice i bližnjih istarskih mjesta za blagohotan posjet.

ESENCE
za bezodlično i nepogriješljivo proizvodjenje svakoga jakih čestokih pića, svih molnih likera to specijalita razpošiljam izvratih vrsti.
Uz to nudjam očenu sennou, 80%, kemički čisto, za proizvodnje ugodno mećnog vinakog octa te običnog octa. Proplis i pliskato prilaskom badava — Jamti se za najbolji uspjek.
Cienik takje franco:
Carl Philipp Pollak,
tvornica specialiteta esence
Prag.
Traži se čestite zastupnike.

Br. 1530.

Natječaj.

Usled zaključka občinskog zastupstva u sjednici 16. septembra t. g., raspisuju se natječaji na mjesto

občinskog poslužnika,

koji će istodobno vršiti službu občinskog redara, uz godišnju plaću od 360 for. izplativu u jednake posticipatne mjesečne obroke.

Natječajnici prikazati će svoje molbe podpisano mu občinskomu glavarstvu u roku mjesec dana od uvrštenja ovog natječaja, dokazujći poznavanje hrvatskog i talijanskog jezika, dobu života i eventualno dosadašnju službu.

Glavarstvo občine

Lovran, dne 19. oktobra 1893.
Načelnik:
I. Turčić.

Štrcaljke i sumpornjače za trte inžinira Živica.

mlini i stiskalnice za vino, sisaljke ili pumpe za svaku porabu, cievi svake vrsti i pipe, motori (stroji za gonjenje drugih strojeva) na paru i sa petrolejem, te svakovrstne druge strojeve i sve potreboće za iste

dobiva se uvijek u skladišću tvrdke **Schivitz & Comp.** (Živic i drug.)
Via Zonta broj 5 u Trstu.

DOMINIK LUŠIN u Kopru
preporuča velike svoje skladišće raznovrsnog liosa, kano: grada, dasaka, mu:ala, duga, te također opeka, vapna, pleška itd. Naručbo ovršava tačno i po najnižoj cieni. 62-1

Preporučamo adresu: „Istarska vinarska zadruga“ u Puli (Istra), koja je ovih dana započela poslovati.

Učenjaški prvaci vseh dežel, kot presojevalci preparatov, izloženih na higieničnih razstavah v Londonu, odlikovali so z častno diplomom in zlato kolajno
ZELEDOČNO TINKTURO lekarnišarja **G. Piccoli v Ljubljani.**
Tako odlikovanje je najboljšo spričevalo temu dietetičnemu sredstvu, katero je uplato cenjeno zbog svoje popolnosti, kajti krepijo želudca in ga ohranjuje zdravega, pospešujo prebavljajne in izpiranjevanje. Pripravlja je pripravitelj G. Piccoli v Ljubljani proti poštemu povzetju. Škatlja s 12 stekleničkami etosa f. 1.88; s 55 f. 5.20 in je baš poštno omet 5 kg. Poštnino plača naročitelj. — Prodeja se po 15 št. stekel v vsah tržajskih in istarskih lokarnah.

FILIALKA C. KR. DIV. AVSTR. KRALJEVINA ZAVODA za trgovino in obrt u Trstu.
Novai za vpladila.
V vreda, bezbilj. na 30-dnevni odzav 2% 4-dnevni odzav 3% 8-dnevni 5% 15-dnevni 8% 30-dnevni 12%
Vplakovanje avstr. vrednostnih papiraj, koje bi se nahajalo v okrogla, pripozna, koje obročna tarifa na temelju odgovodet od 17 in 21. odnošo 12. junija.
Okrožni oddel. V vreda, kaspilj. sv. za vratek svob. V naposlanih broš obrati.
Nakaznice za Dunaj, Prag, Pado, Brno, Lovr, Treptovo, hake kakor za Zagr, Agrad, Biala, Gahlin, Gradina, Horomanst, Posen, Storo, Ljubljana, Liny, Olomau, Bolechberg, Sabor, in Solograd, i brev trokar.
Kupnja in prodaja vrednostih, divit, kakor tudi vnovročno kapuzos 24. 9. pri običnu Vje. provizije.
Predujm i. Spremojamo se vsakovrstna vpladila pod usgodnim pogodi. Na lambaru kredita pogodi po dogovoru. Z najvišjom kredita u Londonu ali Parizu, Berliu, i drugih mestih — protivlje po pogodbi. Na vrednosti obrvati po pogodi.
Spremojamo se v pohranu vrednostnih papiraj, za ali srebrni donar, inozemski bankovci itd. — pr pogodi.
Nada blagajna izplaćuje nakaznice narodne banke Italijanske u Italijanskim frankih, ali po po dnevnom kursu.
Trst, 10. oktobra 1893. 19-24

Svi strojevi za poljodjelstvo, vinarstvo i vino iz voća!
Mlatilnice, vitelje, trieri, mlini za čišćenje žita, strojevi za rezanje krme, samoradni strojevi protiv peronospori, tiskalice za vino, ulje i voće; mlinovi za voće; predmeti za konobe; sisaljke za sve potrebe, kano što svi strojevi za poljodjelstvo, vinarstvo i priradjivanje vina iz voća — raznašlje najnovijeg i najboljeg sustava:
IG. HELLER u BEČU 20-15
22 Praterstrasse N. 78.
Bogato ilustrovane kataloge u hrvatskom, njemačkom, talijanskom i slovenskom jeziku. **Iskaje badava i franco.**
Najpovoljniji uvjeti, jamstvo i pokus.
Opostovano obaljene cieni! — Preprodavači dobiju popust.

Zrebanje danes!
Zrebanje danes!
Zrebanje danes!
Zrebanje danes ob 8. uri zvečer!
INOMOSTSKE SREČKE à 50 NVČ.
glavni dobitak 50.000 goldinarjev.
Srečke à 50 nč. priporočajo:
Gius. Bolaffio, Alessandro Levi, Mandel & C., Daniele Levi & C., Girol. Morpurgo, Ig. Neumann, M. Nigris.

Izdavatelj i odgovorni urednik Mate Mandić. Tiskara Dolenc.